
LIETUVOS PSICHOLOGŲ SĄJUNGA

LR Seimo Sveikatos reikalų komiteto

Psichikos sveikatos pakomitečio pirmininkui Linui Slušniui

DĖL PSICHOLOGINIO ĮVERTINIMO INSTRUMENTŲ NAUDOJIMO

2022-01-10 Nr.2022/IR0120

Lietuvos psichologų sąjunga, būdama Europos psichologų asociacijų federacijos (EFPA) nare, laikosi nuostatos, kad Lietuvoje dirbantys psichologai, kartu su kitų valstybių psichologų bendrijomis, privalo vadovautis ir laikytis principų, taikomų psichologiniam įvertinimui. Įvertinimui turi būti naudojami tik standartizuoti instrumentai, o įvertinimo procedūra turi būti suderinta su įstatymais, reglamentuojančiais Žmogaus ir vaiko teises, autorių teises, duomenų apsaugą, pacientų žalos atlyginimą bei psichologo profesinę etiką. Šie principai galioja visiems specialistams, naudojantiems testavimą savo profesinėje praktikoje.

Psichologinis įvertinimas ir jo metu naudojami psichologiniai testai yra svarbūs priimant sprendimus apie asmenį įvairiose srityse: sveikatos apsaugos, švietimo, socialinės apsaugos, teisėsaugos, vidaus reikalų ir kitose. Šių sprendimų teisingumas tiesiogiai priklauso nuo psichologinių testų kokybės, nes naudojant netinkamus instrumentus gali būti padaryta tiesioginė ar netiesioginė žala asmeniui (pvz., nediferencijuojamas ar perdėtai nustatomas tam tikras sutrikimas, netinkamai įvertinami specialieji ugdymosi poreikiai ir parenkama intervencijos programa, darbuotojas neatrenkamas į tam tikrą darbą ir pan.). Todėl psichologinio įvertinimo instrumentų naudojimas, jų kūrimas ir adaptavimas turi būti atsakingas.

Siekiant užtikrinti, kad psichologas profesionaliai ir etiškai atliktų psichologinį vertinimą, būtinas tinkamų psichologinio vertinimo instrumentų prieinamumas.

Lietuvos psichologų sąjungos Psichologinio įvertinimo ir testavimo komitetas, kurio vienas iš veiklos tikslų - tinkamos psichologinio įvertinimo politikos formavimas - išreiškia susirūpinimą dėl situacijos Lietuvoje, susijusios su psichologinio įvertinimo instrumentų rengimu ir naudojimu, kurią būtina spręsti valstybės lygmeniu. Kiekvieną dieną psichologai susiduria su dilema, kaip atlikti nešališką ir teisingą psichologinį įvertinimą, kai nėra reikiamų darbo priemonių - stokojama kokybiškų psichologinių testų. Šiuo metu Lietuvoje tėra adaptuota keletas psichologinių testų kai kurioms amžiaus grupėms ir tik tam tikroms psichikos funkcijoms įvertinti, tačiau įvairioms psichikos funkcijoms vertinti reikiamų kokybiškų testų Lietuvoje nėra. Iki šiol Lietuvoje nėra

Lietuvos
psichologų
sąjunga

psichologinių testų kūrimo, adaptavimo, standartizavimo ir vertinimo sistemos. Nėra institucijos, atsakingos už tokios sistemos sukūrimą.

Prašome Jūsų imtis iniciatyvos sprendžiant psichologinio įvertinimo klausimą. Siūlome, kad Lietuvoje veiktų aiški psichologinio įvertinimo instrumentų rengimo sistema, už kurią būtų atsakinga tam tikra institucija ar tarnyba, o šio tikslo įgyvendinimui būtų numatomas nuolatinis finansavimas iš valstybės biudžeto.

Esame pasirengę bendradarbiauti.

Pagarbiai

Lietuvos psichologų sąjungos prezidentė

Valija Šap